

חינוך בתחום שינויי האקלים



שינויי האקלים גורמים לעליה בתדירות ובעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים. על פי דו"ח הפאנל הבין ממשלתי שהתפרסם באוגוסט 2021 ניתן לקבוע באופן חד משמעי ששינויי האקלים הם תוצאה של עליה בריכוז גזי החממה באטמוספירה והיא תוצאה של פעילות אנושית. תלמידים יזקקו לידיע, ערכים ומיומנויות כדי להתמודד עם ההשלכות של שינויי האקלים וכדי לפעול להפחתת הפגיעה במערכות כדור הארץ.

לפיכך, החל משנה"ל תשפ"ג ייכנס תחום שינויי האקלים כתחום חובה מגן עד י"ב, באופן המותאם לגיל כפי שהתפרסם באבני הדרך ([ראו קישור](#)). לימוד הנושא ישולב ברוב תחומי הדעת מגן ע' י"ב וביחידות מפתח עצמאיות כחלק מתוכנית הלימודים חובה בגאוגרפיה אדם וסביבה **בכיתה ח'** וכפרק חובה במבואות למדעים **בכיתה י'**. כמו כן, ישולב הנושא בחינוך החברתי ויקודמו פרויקטים ויוזמות תלמידים.

מטרת התוכנית היא לפתח ידע ערכים ומיומנויות בתחום שינויי האקלים, תוך כדי חיזוק החוסן הרגשי והחברתי להתמודדות עם ההשלכות של שינויי האקלים ולהניע תלמידים לפעולה ולהובלת שינוי. לשם כך, יורחב הפיתוח המקצועי וייפתחו עשרות השתלמויות במרכזי הפסג"ה ובמוסדות האקדמיים, כולל פתרונות למידה מגוונים לצוותים.

מה נדרש מבית הספר?

1. להקדיש 30 שעות בשנה לתלמיד, בכל שכבת גיל, ללימוד התחום. השיעורים יהיו משולבים בתחומי הדעת, (ראה טבלה מוצעת לשילוב), שיעורי חינוך, וחינוך חברתי-קהילתי.
2. בכיתות ח' ו-י' – יש ללמד יחידות מובנות עצמאיות בנושא שינויי האקלים בהיקף של 30 שעות.
 - a. כיתה ח' במסגרת שיעורי החובה בגאוגרפיה אדם וסביבה
 - b. בכיתה י' פרק חובה במסגרת המבוא למדעים בכל תחומי המדעים.
3. להקים צוות רב-תחומי בבית הספר, שיתכנן את תוכנית העבודה, בהובלת מורה בתחומי המדעים או גאוגרפיה או הרכז החברתי. אנו מציעים ליצור קשר עם המדריך המחוזי בתחום שינויי האקלים או הממונה המחוזי על מדע וטכנולוגיה לקבלת סיוע בבניית תוכנית העבודה ויישומה. מומלץ לקיים את הצוות באמצעות קהילות השקפה או "שעות בודדות".
4. רצוי שחברי הצוות, או לפחות 2 מורים מכל בית ספר, ישתתפו בהשתלמות בתחום שינויי אקלים שתתקיים במהלך תשפ"ג (יפורסם בהמשך – מידע במחוז).

מה בית הספר מקבל?

1. פיתוח מקצועי – רצוי להתייעץ עם המדריך המחוזי או המפמ"ר לגבי השתלמות בנושא שינויי האקלים.
2. חומרי הוראה ולמידה בתחומי הדעת השונים [בחינוך היסודי](#), [בחטיבת הביניים](#) ו**[בחטיבה העליונה](#)** (מבוא למדעים).

דוגמה לארגון הלמידה ביסודי

שכבה	סה"כ שעות (לפחות 30 במהלך השנה)	תחום דעת אחר	שפת אם	אמנות	חינוך חברתי	מולדת חברה ואזרחות/ גאוגרפיה אדם וסביבה	מדע וטכנולוגיה
א	30	3	4	3	4		4
ב	30	2	8	4	4	5	4
ג	30	2	4	6	4	5	4
ד	30	5	4	3	4	5	2
ה	30	2	10	6	4	10	4
ו	30		6	6	4	10	4

דוגמה לארגון הלמידה בחטיבת הביניים

שכבה	סה"כ שעות (לפחות 30 שעות במהלך השנה)	שפת אם	אנגלית	אמנות	חינוך חברתי	גאוגרפיה אדם וסביבה	מדע וטכנולוגיה
ז'	30	5	3	6	2	10	4
ח'	50		5	3	2	30	10
ט'	30	4	3	4	3	10	6

דוגמה לארגון הלמידה בחטיבה העליונה

שכבה	לפחות 30 שעות במהלך השנה לתלמיד	תחומי בחירה אחרים	מדעי החברה	ביולוגיה	השכלה כללית בגאוגרפיה	שפת אם	ספרות	מבוא למדעים (90 שעות)	מעורבות חברתית והחינוך החברתי
י'					10			20	2
י"א		4-30	10	20		4	4		10
י"ב		4-30	20	10		2	2		10